

تعلیم و تربیہ اسلامی

صنف سوم

«مذہب جعفری»

تعلیم و تربیہ اسلامی صنف سوم «مذہب جعفری»

سال چاپ: ۱۳۹۸ هـ. ش.

سرود ملی

دا عزت د هر افغان دی
هر بچی یې قهرمان دی
د بلوڅو د ازبکو
د ترکمنو د تاجکو
پامیریان، نورستانیان
هم ایماق، هم پشه یان
لکه لمر پر شنه آسمان
لکه زره وي جاویدان
وایو الله اکبر وایو الله اکبر

دا وطن افغانستان دی
کور د سولې کور د تورې
دا وطن د ټولو کور دی
د پښتون او هزاره وو
ورسره عرب، گوجر دي
براهوي دي، قزلباش دي
دا هېواد به تل ځلیري
په سینه کې د آسیا به
نوم د حق مودی رهبر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وزارت معارف

تعلیم و تربیه اسلامی
صنف سوم
مذهب جعفری

سال چاپ ۱۳۹۸ هـ. ش.

مشخصات کتاب

مضمون: تعلیم و تربیه اسلامی (مذهب جعفری)

مؤلفان: گروه مؤلفان کتاب‌های درسی دیپارتمنت جعفری نصاب تعلیمی

ویراستاران: اعضای دیپارتمنت ویراستاری و ایدیت زبان دری

صنف: سوم

زبان متن: دری

انکشاف دهنده: ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی

ناشر: ریاست ارتباط و آگاهی عامه وزارت معارف

سال چاپ: ۱۳۹۸ هجری شمسی

مکان چاپ: کابل

چاپ‌خانه:

ایمیل آدرس: curriculum@moe.gov.af

حق طبع، توزیع و فروش کتاب‌های درسی برای وزارت معارف جمهوری اسلامی افغانستان محفوظ است. خرید و فروش آن در بازار ممنوع بوده و با متخلفان برخورد قانونی صورت می‌گیرد.

پیام وزیر معارف

اقراً باسم ربك

سپاس و حمد بیکران آفریدگار یکتایی را که بر ما هستی بخشید و ما را از نعمت بزرگ خواندن و نوشتن برخوردار ساخت، و درود بی پایان بر رسول خاتم - حضرت محمد مصطفی ﷺ که نخستین پیام الهی بر ایشان «خواندن» است.

چنانچه بر همه گان هویدا است، سال ۱۳۹۷ خورشیدی، به نام سال معارف مسمی گردید. بدین ملحوظ نظام تعلیم و تربیت در کشور عزیز ما شاهد تحولات و تغییرات بنیادینی در عرصه های مختلف خواهد بود؛ معلم، متعلم، کتاب، مکتب، اداره و شوراهای والدین، از عناصر شش گانه و اساسی نظام معارف افغانستان به شمار می روند که در توسعه و انکشاف آموزش و پرورش کشور نقش مهمی را ایفا می نمایند. در چنین برهه سرنوشت ساز، رهبری و خانواده بزرگ معارف افغانستان، متعهد به ایجاد تحول بنیادی در روند رشد و توسعه نظام معاصر تعلیم و تربیت کشور می باشد.

از همین رو، اصلاح و انکشاف نصاب تعلیمی از اولویت های مهم وزارت معارف پنداشته می شود. در همین راستا، توجه به کیفیت، محتوا و فرایند توزیع کتاب های درسی در مکاتب، مدارس و سایر نهادهای تعلیمی دولتی و خصوصی در صدر برنامه های وزارت معارف قرار دارد. ما باور داریم، بدون داشتن کتاب درسی باکیفیت، به اهداف پایدار تعلیمی در کشور دست نخواهیم یافت.

برای دستیابی به اهداف ذکر شده و نیل به یک نظام آموزشی کارآمد، از آموزگاران و مدرسان دلسوز و مدیران فرهیخته به عنوان تربیت کننده گان نسل آینده، در سراسر کشور احترامانه تقاضا می گردد تا در روند آموزش این کتاب درسی و انتقال محتوای آن به فرزندان عزیز ما، از هر نوع تلاشی دریغ نورزیده و در تربیت و پرورش نسل فعال و آگاه با ارزش های دینی، ملی و تفکر انتقادی بکوشند. هر روز علاوه بر تجدید تعهد و حس مسؤولیت پذیری، با این نیت تدریس را آغاز کنند، که در آینده نزدیک شاگردان عزیز، شهروندان مؤثر، متمدن و معماران افغانستان توسعه یافته و شکوفا خواهند شد.

همچنین از دانش آموزان خوب و دوست داشتنی به مثابه ارزشمندترین سرمایه های فردای کشور می خواهیم تا از فرصت ها غافل نبوده و در کمال ادب، احترام و البته کنجکاوی علمی از درس معلمان گرامی استفاده بهتر کنند و خوشه چین دانش و علم استادان گرامی خود باشند.

در پایان، از تمام کارشناسان آموزشی، دانشمندان تعلیم و تربیت و همکاران فنی بخش نصاب تعلیمی کشور که در تهیه و تدوین این کتاب درسی مجدانه شبانه روز تلاش نمودند، ابراز قدردانی کرده و از بارگاه الهی برای آن ها در این راه مقدس و انسان ساز موفقیت استدعا دارم. با آرزوی دستیابی به یک نظام معارف معیاری و توسعه یافته، و نیل به یک افغانستان آباد و مرفعی دارای شهروندان آزاد، آگاه و مرفه.

دکتور محمد میرویس بلخی

وزیر معارف

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲.....	اصول دین.....
۴.....	کلمه طيبه.....
۶.....	توحيد.....
۸.....	عدل الهی.....
۱۰.....	پيامبران الهی.....
۱۲.....	کتاب‌های آسمانی.....
۱۴.....	نبی رحمت.....
۱۶.....	امامت.....
۱۹.....	امامان خود را بشناسيم ۱.....
۲۱.....	امامان خود را بشناسيم ۲.....
۲۳.....	امامان خود را بشناسيم ۳.....
۲۵.....	عالم برزخ.....
۲۷.....	معاد.....
۲۹.....	جهان غيب.....
۳۲.....	فروع دین.....
۳۵.....	واجبات وضو.....
۳۷.....	مستحبات وضو.....
۳۹.....	نجاسات و مطهرات.....

۴۱ احکام مطهرات
۴۳ موجبات و باطل کننده‌های وضو
۴۵ فواید نماز
۴۷ شرایط صحت نماز
۴۹ واجبات و ارکان نماز
۵۲ اوقات نمازهای پنجگانه
۵۴ رکعات نماز
۵۶ ادای نماز چهاررکعتی
۶۰ حقوق والدین
۶۲ حقوق اقارب
۶۴ فایده علم
۶۶ احترام معلم
۶۸ آداب مسجد
۷۰ آداب راه رفتن
۷۲ آداب سخن گفتن
۷۴ فواید مسواک زدن
۷۵ حفاظت محیط زیست
۷۷ ارزش صحت

فصل اول

عقاید

اصول دین

هدف: شناخت اصول دین

پرسش‌ها

- ۱- آیا می‌دانید اصول دین چند و کدام‌ها اند؟
- ۲- آیا می‌توانید اصول دین را توضیح دهید؟

اصول دین پنج است

اول توحید: خداوند جَلَّ جَلَالُهُ یکی است، شریک و مانند ندارد. هر کسی که به یگانه‌گی خداوند جَلَّ جَلَالُهُ ایمان نداشته باشد، مسلمان نیست.

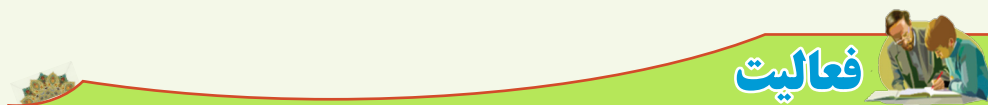
دوم عدل: یعنی خداوند توانا جَلَّ جَلَالُهُ عادل است و ظالم نیست. مسلمانان به عدالت خداوند جَلَّ جَلَالُهُ ایمان دارند. ما ایمان داریم که خداوند جَلَّ جَلَالُهُ به هیچ‌کسی ظلم نمی‌کند و همه کارهای او بر اساس عدالت می‌باشد.

سوم نبوت: خداوند جَلَّ جَلَالُهُ پیامبران زیادی را برای راهنمایی بشر فرستاده است. ما به همه پیامبران خداوند جَلَّ جَلَالُهُ ایمان داریم.

پیامبر ما حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله وسلم می باشد. کسی که به نبوت حضرت محمد صلی الله علیه و آله وسلم ایمان نیاورده باشد، مسلمان نیست.

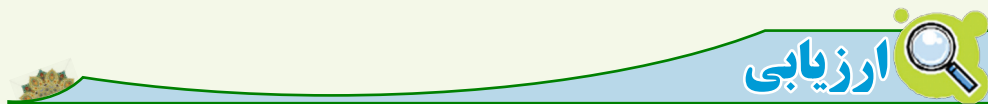
چهارم امامت: بعد از پیامبر اسلام، دوازده امام از خانواده پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم برای بیان عقاید، احکام و اخلاق اسلامی وظیفه داشته اند.

پنجم معاد: انسان ها بعد از مردن دوباره زنده می شوند و کارهای که آن ها در دنیا انجام داده اند در روز قیامت حساب می شود. معاد از اصول دین اسلام است و هر کسی که به معاد ایمان نداشته باشد، مسلمان نیست.

فعالیت

شاگردان، دو نفری در باره اصول دین از همدیگر سؤال و جواب نمایند.

ارزیابی

- ۱- مفهوم توحید چیست؟
- ۲- مفهوم معاد چیست؟ توضیح دهید.
- ۳- در باره عدل آنچه می دانید، بیان کنید.
- ۴- در باره نبوت و امامت چه می دانید؟

کارخانه کی

شاگردان، اصول دین را به ترتیب حفظ کنند.

کلمه طيبه

هدف: درست خواندن و دانستن مفهوم کلمه طيبه

پرسش‌ها

- ۱- آیا کلمه طيبه را گفته می‌توانید؟
- ۲- آیا مفهوم کلمه طيبه را می‌دانید؟

انسان با گفتن کلمه طيبه «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ» مسلمان می‌شود. معنای آن این است که: «هیچ معبودی نیست جز خدای تعالی و حضرت محمد ﷺ فرستاده و رسول خداوند ﷺ است.»

انسان با گفتن کلمه طيبه از پیروی هر دین باطل دوری می‌کند و تنها به خدای یگانه که خالق همه موجودات است، ایمان می‌آورد. به نبوت حضرت محمد ﷺ که خاتم پیامبران است اقرار می‌کند. کسی که به کلمه طيبه ایمان بیاورد، از

دینی پیروی می‌کند که خداوند عز وجله توسط حضرت محمد صلی الله علیه و آله وسلم برای هدایت بشر فرستاده است. دین اسلام یک دین کامل است که تا روز قیامت باقی است. بعد از دین اسلام، دین دیگری از طرف خداوند عز وجله نیامده و نمی‌آید. دین اسلام برای دنیا و آخرت ما برنامه دارد. هر جامعه‌یی که به دین اسلام به خوبی عمل کند در دنیا و آخرت خوش بخت خواهد شد.

فعالیت

شاگردان، کلمه طیبه و معنای آن را در گروه‌ها بخوانند.

ارزیابی

- ۱- کی می‌تواند کلمه طیبه را بخواند؟
- ۲- کی می‌تواند معنای کلمه طیبه را بگوید؟

کارخانه‌گی

شاگردان، کلمه طیبه را با معنای آن حفظ کنند.

توحید

هدف: آشنایی با مفهوم توحید

پرسش‌ها

- ۱- در تصویرهای بالا چه چیز را می‌بینید؟
- ۲- خالق گل‌ها، شگوفه‌ها و میوه‌ها کیست؟

اولین اصل از اصول پنجگانه، توحید است. توحید، یعنی ایمان به خدای یگانه. ما مسلمانان به خدای یکتا ایمان داریم. آیا می‌دانید که شگوفه‌های درختان و میوه‌ها را چه کسی آفریده است. چه کسی می‌تواند گل‌های به این زیبایی و قشنگی را بیافریند؟ خداوند دانا و توانا است. همه موجودات را خداوند آفریده است. خداوند جل جلاله زمین، آسمان، آفتاب و ستاره‌ها را آفریده است. خداوند جل جلاله نعمت‌های زیادی به ما داده است. آب، غذاها و میوه‌های خوش مزه‌ی را که ما می‌خوریم، خداوند جل جلاله آفریده است. خداوند جل جلاله به ما پدر و

مادر مهربان داده است که از ما نگهداری می‌کنند. خداوند مهربان، بنده‌گان خود را خیلی دوست دارد. خداوند جَلَّ جَلَالُهُ پیامبران خود را فرستاده است، تا راه صحیح زنده‌گی را به انسان‌ها نشان دهند.

فعالیت

شاگردان، در گروه‌ها، در بارهٔ نعمت‌های خداوند جَلَّ جَلَالُهُ صحبت کنند.

ارزیابی

مفهوم توحید چیست؟

آیا می‌توانید بعضی از نعمت‌های خداوند جَلَّ جَلَالُهُ را بشمارید؟

کارخانه‌گی

شاگردان، مفهوم توحید را حفظ کنند؟

عدل الهی

هدف: آشنایی بیشتر با عدالت خداوند ﷻ

پرسش‌ها

- ۱- آیا مفهوم عدل الهی را می‌دانید؟
- ۲- آیا می‌دانید که خداوند عادل است و به کسی ظلم نمی‌کند؟

دومین اصل از اصول پنج‌گانه، عدل الهی است. ما عقیده داریم که خداوند بزرگ، عادل است و به هیچ‌کس ظلم نمی‌کند. کسی که بر دیگران ظلم می‌کند، یا به خاطر جهل و نادانی است و نمی‌داند که ظلم کار بدی است و یا به خاطر این است که می‌خواهد با ظلم چیزی را به دست بیاورد که به آن نیاز دارد؛ اما خداوند بزرگ همه چیز را می‌داند و احتیاج به هیچ چیزی هم ندارد؛ پس هیچ وقت به کسی ظلم نمی‌کند.

خداوند مهربان در قرآن کریم بارها فرموده است که خداوند انسان‌های عادل را دوست دارد. در سوره (مائده آیه ۴۲) می‌فرماید: خداوند عدالت‌پیشه‌گان را دوست دارد.

در سوره آل عمران / ۵۷ می فرماید: **وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ؛**
یعنی خداوند ظالمین را دوست ندارد.
از اینجا می آموزیم که عدالت کار بسیار خوبی است و
بنده گان خوب خداوند باید با عدل و انصاف با مردم رفتار
کنند. ظلم کار بسیار بدی است و بنده گان خداوند باید از آن
دوری نمایند.

فعالیت

شاگردان، در گروه‌ها راجع به عدل الهی باهم صحبت کنند.

ارزیابی

- ۱- کی مفهوم درست عدل الهی را گفته می‌تواند؟
- ۲- آیا می‌توانید دلیل عادل بودن خداوند عَلَّامٌ توضیح دهید؟

کارخانه‌گی

شاگردان، آیت قرآنی متن درس را با ترجمه حفظ کنند.

پیامبران الهی

هدف: آشنایی با پیامبران الهی

پرسش

به نظر شما، خداوند ﷻ پیامبران را برای چه فرستاده است؟

سومین اصل از اصول پنجگانه، نبوت است. نبوت، یعنی این که خداوند بزرگ پیامبران خود را برای رهنمایی انسان‌ها فرستاده است. خداوند در حدود یک صد و بیست و چهار هزار پیامبر را از اول تاریخ بشر تا کنون مبعوث نموده است که اولین آن‌ها حضرت آدم علیه السلام و آخرین آن‌ها حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم می‌باشد. ما به همه پیامبران الهی ایمان داریم. خداوند جل جلاله چون بنده‌گان خود را دوست دارد، نمی‌خواهد آن‌ها گمراه شوند و به همین خاطر پیامبران را که بهترین و کامل‌ترین انسان‌ها هستند در میان آن‌ها می‌فرستد و دین خود را که بهترین راه زنده‌گی است، توسط پیامبران به مردم

آموزش می‌دهد. حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله وسلم پیامبر گرامی اسلام است. حضرت محمد صلی الله علیه و آله وسلم خاتم پیامبران و بهترین آنها است. ایشان از همه انسان‌ها شریف‌تر و گرامی‌تر است و در اخلاق، کمال و بزرگی کسی به او نمی‌رسد.

فعالیت

شاگردان، به چند گروه تقسیم شوند. هر گروه دو سؤال از متن درس تهیه کند؛ سپس نماینده هر گروه در صنف از اعضای گروه‌های دیگر بپرسد. معلم نمرات هر گروه را بر روی تخته ثبت نموده و در آخر، گروه‌ها را بر اساس جواب‌هایی که داده‌اند، نمره بدهد.

ارزیابی

- ۱- خداوند عز وجل در حدود..... پیامبر فرستاده است.
- ۲- خداوند عز وجل پیامبران را برای چه فرستاده است؟

کارخانه‌گی

شاگردان، متن درس را یک بار در کتابچه‌های خود بنویسند.

کتاب‌های آسمانی

هدف: آشنایی با کتاب‌های آسمانی

پرسش

آیا می‌دانید که کتاب‌های آسمانی کدام‌ها اند؟

خداوند مهربان برای هدایت انسان‌ها کتاب‌هایی را بر پیامبران خود نازل کرده است. کتاب‌های که از طرف خداوند تعالی آمده است، به نام کتاب‌های آسمانی و صحیفه‌ها یاد می‌شوند.

کتاب‌های آسمانی عبارتند از:

- ۱- تورات بر حضرت موسی علیه السلام نازل گردید.
- ۲- زبور بر حضرت داوود علیه السلام نازل شده است.
- ۳- انجیل بر حضرت عیسی علیه السلام نازل گردید.
- ۴- قرآن کریم بر حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله نازل شده است.

صحیفه‌های هم بر بعضی از پیامبران؛ چون: حضرت آدم علیه السلام، حضرت نوح علیه السلام و حضرت ابراهیم علیه السلام و بعضی پیامبران دیگر

از طرف خداوند جل جلاله نازل گردیده است.

فعالیت

شاگردان، در گروه‌ها، درباره کتاب‌های آسمانی صحبت کنند.

ارزیابی

- ۱- انجیل بر کدام پیامبر نازل شده است؟
- ۲- تورات کتاب حضرت..... است.
- ۳- زبور بر کدام پیامبر فرستاده شد؟
- ۴- کدام کتاب برای حضرت محمد صلی الله علیه و آله وسلم نازل گردید؟

کارخانه‌گی

شاگردان، نام پیامبران و کتاب‌های آسمانی را که بر آنها نازل شده است حفظ کنند.

نبی رحمت

هدف: آشنایی بیشتر با شخصیت نبی رحمت، پیامبر بزرگ اسلام ﷺ

پرسش‌ها

- ۱- در باره پیامبر اکرم ﷺ چه می‌دانید؟
- ۲- آیا می‌دانید که چگونه بر پیامبر اکرم ﷺ صلوات بفرستید؟

پیامبر بزرگوار ما، حضرت محمد مصطفی ﷺ از دوران کودکی یک انسان پاک، درستکار و مهربان بود. خداوند جل جلاله او را به پیامبری انتخاب کرد و پیام‌های خود را برای او فرستاد تا به همه انسان‌ها برساند. همیشه انسان‌ها را به نیکی و نیکوکاری دعوت می‌کرد.

حضرت محمد ﷺ قبل از آن که به پیامبری انتخاب شود، در میان مردم به امانت‌داری و صداقت مشهور بود. همه مردم به آن حضرت، محمد امین (امانت‌دار) می‌گفتند. خانه‌اش پر از امانت مردم بود. ایشان به حضرت علی علیه السلام وظیفه داد تا

امانت‌های مردم را به صاحبانش برگرداند.
 ما پیامبر خود را خیلی دوست داریم و همیشه از او با
 احترام و بزرگی یاد می‌کنیم. خداوند بزرگ و فرشته‌گان
 بر او صلوات فرستاده است. خداوند ﷺ به ما نیز دستور داده
 است تا بر او صلوات بفرستیم! ما هم هرگاه نام مبارک آن
 حضرت را می‌شنویم، بر او صلوات می‌فرستیم: **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى**
مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ.

فعالیت

شاگردان، درس را در گروه‌های سه نفری بین خود به نوبت
 بخوانند.

ارزیابی

- ۱- پیامبر گرامی اسلام، پیش از پیامبری به چه نام شهرت داشت؟
- ۲- چرا به پیامبر گرامی اسلام، صلوات می‌فرستیم؟

کارخانه‌گی

شاگردان، ذکر صلوات را حفظ کنند.

۱. إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا (احزاب/۵۶)

امامت

هدف: آشنایی بیشتر با مفهوم امامت و شناخت امامان

پرسش‌ها

- ۱- آیا مفهوم امامت را می‌دانید؟
- ۲- آیا می‌دانید که امامان چند نفر اند؟

خداوند ﷻ پیامبر خود را فرستاد و قرآن کریم که شامل همه مسایل دینی است بر او نازل کرد تا انسان‌ها را راهنمایی کند. پیامبر گرامی اسلام مدت بیست و سه سال، تلاش نمود و دین خداوند ﷻ را به بنده گانش ابلاغ کرد.

خداوند ﷻ توسط پیامبر گرامی اسلام، دوازده امام معصوم را و وظیفه داده اند تا مسایل دینی را بعد از وفات رسول خدا ﷺ به نوبت برای مردم بیان کنند. رسول گرامی اسلام بارها فرموده است: من دو چیز با ارزش را در میان شما باقی

می‌گذارم: کتاب خدا و عترتم (یعنی اهل بیت) و اگر از آن دو فاصله نگیرید هرگز گمراه نمی‌شوید. امامان معصوم دوازده نفر اند که اول آن‌ها امام علی علیه السلام و آخر آن‌ها حضرت مهدی امام زمان علیه السلام است.

۱. امام علی علیه السلام
۲. امام حسن علیه السلام
۳. امام حسین علیه السلام
۴. امام زین العابدین علیه السلام
۵. امام محمد باقر علیه السلام
۶. امام جعفر صادق علیه السلام
۷. امام موسی کاظم علیه السلام
۸. امام رضا علیه السلام
۹. امام محمد تقی علیه السلام
۱۰. امام علی النقی علیه السلام
۱۱. امام حسن عسکری علیه السلام
۱۲. امام مهدی (عج)

شاگردان، در گروه‌ها بحث کنند.
 مفهوم امامت چیست؟
 پیامبر اسلام ﷺ برای ما کدام دو چیز را به‌جا گذاشته است؟

- ۱- امامان بعد از پیامبر ﷺ چه وظیفه داشتند؟
- ۲- دوازده امام را نام ببرید.

شاگردان، نام دوازده امام را در کتابچه‌های خود بنویسند و حفظ کنند.

امامان خود را بشناسیم

هدف: آشنایی بیشتر با امام اول - چهارم

پرسش‌ها

درباره دوازده امام چه می‌دانید؟

در باره امام علی علیه السلام چه می‌دانید؟

امام اول: حضرت امام علی علیه السلام نام پدرش ابی طالب، نام مادرش فاطمه بنت اسد، محل تولد شان کعبه، محل دفن شان نجف اشرف.

امام دوم: امام حسن مجتبی علیه السلام نام پدرش امام علی علیه السلام، نام مادرش فاطمه زهرا علیها السلام بنت رسول الله صلی الله علیه و آله محل تولد مدینه، محل دفن بقیع مدینه.

امام سوم: حضرت امام حسین علیه السلام نام پدرش امام علی علیه السلام، نام مادرش فاطمه زهرا بنت رسول الله محل تولد مدینه، محل دفن کربلاء.

امام چهارم: حضرت امام زین العابدین علیه السلام نام پدرش امام حسین علیه السلام، نام مادرش شهر بانو، محل تولد مدینه،

محل دفن مدینه.

فعالیت

- ۱- شاگردان، نام چهار امام و نام پدر و مادر ایشان را از هم‌یگر پرسند و جواب دهند.
- ۲- در گروه‌ها پیرامون محل تولد چهار امام معصوم علیهم‌السلام با هم صحبت کنند.

ارزیابی

- ۱- کی می‌تواند نام مادر، پدر و جای تولد امام اول را بگوید؟
- ۲- نام پدر و مادر امام دوم چه بود؟
- ۳- آیا محل تولد و محل دفن امام سوم را گفته می‌توانید؟
- ۴- کی در باره امام چهارم معلومات می‌دهد؟

کارخانه‌گی

- شاگردان، نام چهار امام، نام پدر و مادر، محل تولد و دفن ایشان را حفظ کنند.

امامان خود را بشناسیم ۲

هدف: آشنایی بیشتر با امام پنجم - هشتم

پرسش‌ها

درباره دوازده امام چه می‌دانید؟

در باره امام سجاد علیه السلام چه می‌دانید؟

امام پنجم: امام محمدباقر علیه السلام نام پدرش امام زین العابدین علیه السلام، نام مادرش فاطمه بنت امام حسن، محل تولد مدینه، محل دفن مدینه.

امام ششم: حضرت امام جعفر صادق علیه السلام نام پدرش امام محمدباقر علیه السلام، نام مادرش ام فروه، محل تولد شان مدینه، محل دفن مدینه.

امام هفتم: حضرت امام موسی کاظم علیه السلام پدرش امام جعفر صادق، مادرش حمیده، محل تولد مدینه، محل دفن کاظمین، مدت عمر ۵۵ سال.

امام هشتم: حضرت امام رضا علیه السلام پدرش امام موسی کاظم علیه السلام،
مادرش نجمه. محل تولد مدینه، محل دفن مشهد مقدس،
مدت عمر ۵۵ سال.

فعالیت

- ۱- شاگردان، نام چهار امام و نام پدر و مادر ایشان را از هم‌یگر پرسند و جواب دهند.
- ۲- شاگردان، در گروه‌ها راجع به محل تولد چهار امام معصوم علیهم السلام با هم صحبت کنند.

ارزیابی

- ۱- کی می‌تواند نام مادر، پدر و جای تولد امام پنجم را بگوید؟
- ۲- نام پدر و مادر امام ششم چه بود؟
- ۳- آیا محل تولد و محل دفن امام هفتم را گفته می‌توانید؟
- ۴- کی در باره امام هشتم معلومات می‌دهد؟

کارخانه‌گی

شاگردان، نام، نام پدر و مادر و محل تولد و دفن چهار امام علیهم السلام را
حفظ کنند.

امامان خود را بشناسیم ۳

هدف: آشنایی بیشتر با امام نهم – دوازدهم

پرسش

آیا در باره امام نهم و دهم چیزی می دانید؟

امام نهم: حضرت امام محمد تقی علیه السلام نام پدرشان امام رضا علیه السلام، نام مادرشان سبیکه، محل تولد مدینه، محل دفن کاظمین.
امام دهم: حضرت امام علی النقی علیه السلام نام پدرشان امام محمد تقی، نام مادرشان سمانه، محل تولد مدینه، محل دفن سامرا.

امام یازدهم: امام حسن عسکری علیه السلام نام پدرشان امام علی النقی علیه السلام، نام مادرشان سلیل، محل تولدش مدینه، محل دفن سامرا.

امام دوازدهم: حضرت مهدی (عج) نام پدرشان امام حسن عسکری علیه السلام، نام مادرشان نرجس، محل تولد سامرا، تاهنوز

به امر خدا ﷻ زنده است و روزی به امر خدای متعال نمایان خواهد شد و جهان را پر از عدل و داد خواهد کرد.

فعالیت

- ۱- شاگردان، نام چهار امام و نام پدر و مادر ایشان را از همدیگر بپرسند و جواب دهند.
- ۲- شاگردان، در مورد محل تولد چهار امام معصوم علیهم السلام با هم صحبت کنند.
- ۳- شاگردان، درباره امام زمان در گروه‌ها با هم صحبت کنند.

ارزیابی

- ۱- نام و نام پدر امام نهم، دهم و یازدهم چیست؟
- ۲- نام و نام مادر امام دوازدهم را بگویید.

کارخانه‌گی

شاگردان، نام، نام پدر و مادر و محل تولد چهار امام علیهم السلام را از متن درس حفظ کنند.

عالم برزخ

هدف: آشنایی با عالم برزخ

پرسش

آیا در بارهٔ عالم برزخ چیزی شنیده اید؟

انسان با مرگ نابود نمی‌شود. زمانی که از دنیا می‌رود تا روز قیامت در جهان دیگری به نام عالم برزخ زنده‌گی می‌کند. عالم برزخ از عالم غیب است که به چشم دیده نمی‌شود جایی است که ارواح مرده‌گان در انتظار قیامت و حساب دهی تا آن روز در آنجا به سر می‌برند. انسان‌ها وقتی که می‌میرند روح شان از بدن جدا شده و در عالم برزخ به زنده‌گی خویش ادامه می‌دهند.

روایاتی از پیامبر ﷺ، نقل شده است که انسان‌های مرده در عالم برزخ یا نیک بخت هستند؛ یعنی در دنیا گناه کمتری کرده و یا هیچ گناه نکرده اند، در آن عالم در ناز و نعمت برزخی

زنده گی می کنند که جای شان را به نام «بهشت برزخی» یاد می کنند؛ ولی انسان هایی که گناه زیاد کرده و بخشیده نشده اند در «جهنم برزخی» قرار می گیرند.

انسان های برزخی در انتظار هدیه های بازمانده گان شان هستند. اگر یکی از بازمانده گان، خیراتی بدهد یا قرآن و صلواتی قرائت کند و ثواب آن را به ارواح اموات هدیه کند آن ها خوشنود می شوند و مورد رحمت خداوند ﷻ قرار می گیرند.

فعالیت

شاگردان، راجع به عالم برزخ در گروه ها بحث کنند.

ارزیابی

۱- بهشت برزخی چیست؟

۲- دوزخ برزخی چیست؟

کارخانه گی

شاگردان، آنچه را که پیامبر اسلام در مورد عالم برزخ گفته است، در کتابچه های خود بنویسند.

معاد

هدف: آشنایی با مفهوم معاد

پرسش‌ها

- ۱- آیا مفهوم معاد را می‌دانید؟
- ۲- آیا می‌دانید که خداوند جَلَّ جَلَالُهُ در روز قیامت به نیکوکاران و بدکاران چه پاداش می‌دهد؟

پنجمین اصل از اصول دین معاد است. معاد، یعنی زنده شدن در روز قیامت. خداوند جَلَّ جَلَالُهُ انسان‌ها را بعد از مرگ در روز معینی دوباره زنده می‌کند. نام آن روز قیامت است. خداوند عادل است و به کسی ظلم نمی‌کند، در روز قیامت نیکوکاران را پاداش نیک و بدکاران و گناه‌کاران را عذاب می‌دهد. در آن روز، نیکوکاران بسیار خوشحال و از نتیجه اعمال خود راضی می‌باشند؛ ولی گناهکاران غمگین و ناراحت می‌باشند. در روز قیامت نیکوکاران و گناه‌کاران نتیجه کارهای خود را

می‌بیند. نیکوکاران با عزت و احترام به بهشت می‌روند، جایی که هر نوع نعمت‌های الهی در آن وجود دارد. ولی جهنم که جای گناهکاران است، پر از آتش است و جهنمی‌ها در آن به بدترین عذاب‌ها گرفتار می‌باشند؛ پس ما باید بکوشیم تا به دستورهای دین مبین اسلام به خوبی عمل کنیم، تا از بنده‌گان خوب خداوند ﷺ بوده و در روز قیامت شاد و خوشحال باشیم و از نعمت‌های بهشتی بهره‌مند گردیم.

فعالیت

شاگردان، به سه دسته تقسیم شوند. دسته اول در مورد روز قیامت، دسته دوم در باره بهشت و دسته سوم، پیرامون جهنم، آنچه آموخته اند را تشریح کنند.

ارزیابی

- ۱- معاد چیست؟
- ۲- در قیامت با نیکوکاران چگونه رفتار می‌شود؟
- ۳- خداوند در روز قیامت به بدکاران چه پاداش می‌دهد.

کارخانه‌گی

شاگردان، در باره معاد دو جمله بنویسند.

جهان غیب

هدف: آشنایی با معنای غیب و ایمان به امور غیبی

پرسش

آیا می‌دانید که غیب چیست؟

مخلوقات خداوند جل جلاله خیلی زیاد است. ما برخی از مخلوقات خداوند جل جلاله را در اطراف خود می‌بینیم. از طرف دیگر، مخلوقات خداوند تنها چیزهایی نیست که ما می‌توانیم ببینیم؛ بلکه خداوند جل جلاله خیلی از موجودات را طوری آفریده است که انسان نمی‌تواند آن‌ها را ببیند. چیزهایی را که وجود دارند انسان نمی‌تواند آن‌ها را در این جهان با چشم ببیند، غیبی می‌گویند چون از نظر انسان ناپیدا است. خداوند جل جلاله توسط پیامبران خود ما را از این موجودات غیبی باخبر ساخته است. ما مسلمانان به این موجودات غیبی ایمان داریم؛ طور مثال: موجودات زیر از چشم ما غایب اند؛ ولی ما به وجود آن‌ها

ایمان داریم:

۱- ملائکه (گرچه ملائکه خیلی زیاد است؛ ولی مشهورترین آن‌ها عبارتند از: جبرئیل، میکائیل، عزرائیل و اسرافیل.

۲- جن

۳- عالم برزخ

۴- روز قیامت

۵- بهشت و جهنم

فعالیت

شاگردان، در گروه‌های سه نفری، راجع به موجودات غیبی بحث کنند.

ارزیابی

۱- عالم غیب چیست؟

۲- ملائکه مشهور خداوند کدام اند؟

۳- موجوداتی را که ما به چشم دیده نمی‌توانیم و باید به آن‌ها

ایمان داشته باشیم کدام‌ها اند؟

کارخانه‌گی

شاگردان، نام ملائکه مشهور را در کتابچه‌های خود بنویسند.

فصل دوم

احكام

فروع دین

هدف: آشنایی بیشتر با فروع دین

پرسش

آیا می‌دانید فروع دین چند تا است؟

فروع دین بدان از واجبات است
نماز و روزه و خمس و زکات است
جهاد و امر به معروف، نهی منکر
تولی و تبصری، حج اکبر

فروع دین ده است:

- ۱- نماز:** هر مسلمان بالغ و عاقل باید در یک شبانه روز به فرمان خدای متعال، پنج وقت نماز بجا آورد.
- ۲- روزه:** هر مسلمان بالغ، عاقل و توانا باید در هر سال، ماه مبارک رمضان را به فرمان خدای متعال روزه بگیرد.
- ۳- خمس:** هر مسلمان بالغ و عاقل باید در سال یک مرتبه یک

پنجم آنچه از مصرف درآمد سالیانه‌اش اضافه شود، حساب کرده و آن را به مستحقان بدهد.

۴- زکات: هر مسلمان بالغ و عاقل باید در سال یک مرتبه از اموال معینی که در شرع تعیین شده به مستحقان آن بدهد.

۵- حج اکبر: هر مسلمان بالغ، عاقل اگر توانایی پیدا کند باید در عمر خود، یک مرتبه خانه خدا را در مکه مکرمه طبق دستور اسلام زیارت کند.

۶- جهاد: هر مسلمان بالغ، عاقل و توانا طبق دستور اسلام باید در راه خدا مبارزه کند.

۷- امر به معروف: هر مسلمان بالغ، عاقل و توانا باید دیگران را به کارهای نیک، طبق دستور اسلام امر و تشویق کند.

۸- نهی از منکر: هر مسلمان بالغ، عاقل و توانا باید دیگران را از کارهای بد و خلاف دین اسلام، منع کند.

۹- تولی: هر مسلمان بالغ، عاقل باید با دوستان خداوند ﷺ و پیامبر ﷺ دوستی کند.

۱۰- تبری: هر مسلمان بالغ، عاقل باید با دشمنان خداوند ﷺ و پیامبر ﷺ دوست نباشد.

فعالیت

شاگردان، دو نفری درس را به نوبت بخوانند.

ارزیابی

فروع دین چند تا است؟ نام ببرید.

کارخانه‌گی

شاگردان، شعر فروع دین را حفظ کنند.

واجبات وضو

هدف: آشنایی با واجبات وضو

پرسش‌ها

• واجبات وضو یعنی چه؟

• به نظر شما، کدام کارهای وضو واجب است؟

پیش از نماز واجب است وضو کنیم. بعضی از کارها در وضو واجب است تا انجام بدهیم. اگر آن‌ها را انجام ندهیم وضو باطل می‌شود؛ مانند:

۱- نیت: هنگام وضو نیت می‌کنیم: وضو می‌کنم قربتاً الی الله. لازم نیست آن را با زبان بگوییم؛ بلکه اراده قلبی کفایت می‌کند.

۲- شستن صورت: طول آن از محل رویدن مو در پیشانی تا زیر زنخ و عرض آن به اندازه بین شست و انگشت میانه است.

۳- شستن دست راست: از آرنج تا سر انگشتان.

- ۴- شستن دست چپ: از آرنج تا سر انگشتان.
- ۵- مسح سر: پیش سر را از بالا به پایین با دست راست مسح می‌کنیم.
- ۶- مسح پاها: اول روی پای راست را از سر انگشتان تا بند پا با دست راست مسح کرده، سپس پای چپ را با دست چپ مسح می‌کنیم.
- ۷- ترتیب: همه اعمال وضو را به همین ترتیبی که گفته شد انجام می‌دهیم؛ یعنی از نیت و شستن صورت شروع می‌کنیم و با مسح پای چپ تمام می‌کنیم.
- ۸- موالات. یعنی تمام کارهای وضو را یکی بعد از دیگری و بدون فاصله زیاد انجام می‌دهیم.

فعالیت

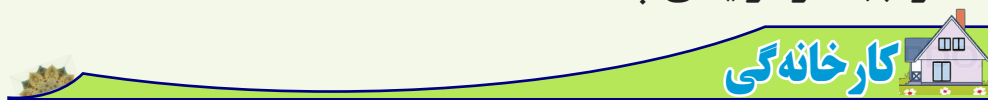
شاگردان، سه نفری درباره واجبات وضو صحبت کنند.

ارزیابی

۱- واجبات وضو کدام‌ها اند؟

۲- واجبات وضو یعنی چه؟

کارخانه‌گی

شاگردان، واجبات وضو را حفظ کنند.

مستحبات وضو

هدف: آشنایی با مستحبات وضو

پرسش‌ها

- ۱- آیا در مورد مستحبات وضو چیزی می‌دانید؟
- ۲- آیا می‌دانید در وضو کدام اعمال مستحب است؟

بعضی از اعمال در وضو مستحب است. مستحبات وضو به اعمالی گفته می‌شود که اگر آن را انجام دهیم ثواب دارد و اگر انجام ندهیم، وضو باطل نمی‌شود. برخی از مستحبات وضو را در اینجا می‌خوانیم:

- ۱- مسواک: قبل از وضو دندان‌های خود را مسواک می‌زنیم. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم مسلمانان را تشویق می‌کرد که مسواک بزنند. حتی در یک حدیث می‌فرماید: اگر برای امتم باعث رحمت نمی‌شد، مسواک را قبل از هر نماز واجب می‌کردم.
- ۲- گفتن بسم‌الله: وضو را با گفتن (بسم‌الله الرحمن الرحیم)

آغاز می‌کنیم.

۳- شستن دو دست: قبل از وضو هر دو دست خود را تا

بندها می‌شوئیم.

۴- مضمضه. سه بار دهان خود را با آب می‌شوئیم.

۵- استنشاق. سه بار بینی خود را با آب می‌شوئیم.

فعالیت

سه شاگرد، به نوبت در صنف وضو را تمثیل نموده و بگویند که کدام کارها واجب و کدام کارها مستحب است.

ارزیابی

۱- مستحبات وضو کدام‌ها اند.

۲- واجبات وضو با مستحبات وضو چه فرق دارد؟

کارخانه‌گی

شاگردان، مستحبات وضو را در کتابچه‌های خود بنویسند و حفظ کنند.

نجاسات و مطهرات

هدف: شناخت چیزهای نجس و پاک کننده‌های آن از نظر اسلام

پرسش‌ها:

- ۱- آیا می‌دانید چه چیزها نجس اند؟
- ۲- آیا می‌دانید پاک کننده‌ها از نظر اسلام کدام‌ها اند؟

الف: نجاسات

- ۱- ادرار (بول) ۲- مدفوع (غایط) ۳- مردار (حیوان که ذبح شرعی نشده)
- ۴- خون ۵- سگ ۶- خوک ۷- شراب ۸- کافر ۹- عرق شتری که نجاست خوار است و بعضی چیزهای دیگر.

ب: بعضی از مطهرات (پاک کننده‌ها)

- ۱- آب
- ۲- زمین، پاک کننده زیر بوت است

- ۳- آفتاب، پاک کننده زمین و ساختمان ها است.
- ۴- استحاله (تبدیل شدن چیزی به چیز دیگر)
- ۵- انتقال (خون بدن انسان توسط پشه مکیده شود).
- ۶- اسلام (کافری که مسلمان شود پاک است).
- ۷- برطرف شدن نجاست؛ به طور مثال: اگر مرغ منقارش را به چیزی بمالد پاک می شود.

فعالیت

شاگردان، در گروه‌ها پیرامون نجاسات و مطهرات باهم صحبت کنند.

۱- نجاسات چند و کدام‌ها اند؟

۲- مطهرات کدام‌ها اند؟

ارزیابی

۱- زمین، پاک کننده چه است؟

۲- آفتاب، پاک کننده چه چیزها است؟

کارخانه‌گی

شاگردان، اقسام نجاسات و مطهرات را حفظ کنند.

احکام مطهرات

هدف: آشنایی شاگردان با برخی از احکام مطهرات

پرسش‌ها

- ۱- آیا می‌دانید کدام آب، پاک کننده است؟
- ۲- آیا می‌دانید وقتی زمین نجس شود چگونه پاک می‌شود؟

برخی از احکام مطهرات

یکی از پاک کننده‌ها آب است؛ آب دو قسم است (۱) آب مطلق به آبی گفته می‌شود که با چیز دیگر مخلوط نباشد و این آب پاک کننده می‌باشد. (۲) آب مضاف به آبی می‌گویند که با چیز دیگر مخلوط شده باشد؛ مانند: آب گل آلود یا از چیزی گرفته شده باشد؛ مانند: آب میوه و این آب پاک کننده نیست.

- ۱- آب مطلق. اگر چیزی نجس شود و آن را با آب بشویم پاک می‌شود.
- ۲- آفتاب. اگر زمین یا دیواری نجس شود و عین نجاست

در آن نباشد و با آفتاب خشک شود، پاک می‌گردد.
۳- زمین. اگر کف پا، یا زیر بوت انسان نجس شود، در صورتی که عین نجاست در آن نباشد و انسان چند قدمی روی زمین راه برود پاک می‌شود.

۴- استحاله: چیزی نجس باشد و تبدیل به چیز دیگر شود؛ مانند: چوب نجس بسوزد و تبدیل به خاکستر شود پاک می‌شود.

فعالیت

شاگردان در باره نجاسات و مطهرات در گروه‌ها باهم صحبت نمایند.

ارزیابی

۱- چه چیزهای نجس است؟

۲- آب، چه چیزها را پاک می‌کند؟

کارخانه‌گی

شاگردان، احکام مطهرات را که در درس آمده حفظ کنند.

موجبات و مبطلات وضو

هدف: آشنایی با موجبات و مبطلات (باطل کننده ها) وضو

پرسش‌ها

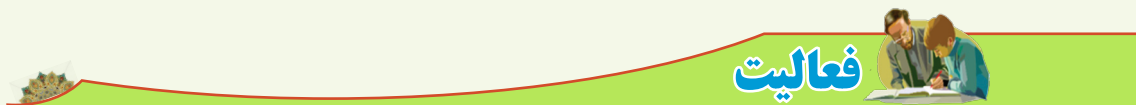
- ۱- آیا می‌دانید برای کدام اعمال، وضو گرفتن واجب می‌شود؟
- ۲- چه چیزهایی وضو را باطل می‌کند؟

با وضو بودن همیشه کار خوبی است و ثواب دارد اما بعضی اوقات وضو کردن واجب می‌شود؛ به طور مثال: وقتی می‌خواهیم نماز بخوانیم باید وضو کنیم؛ چون بدون وضو نماز باطل است. هنگامی که به خط قرآن کریم، نام‌های خداوند ﷺ، نام‌های انبیا و نام‌های امامان معصوم علیهم‌السلام دست می‌زنیم باید وضو داشته باشیم.

باطل کننده (مبطلات) وضو عبارتند از:

- ۱- ادرار کردن
- ۲- مدفوع کردن

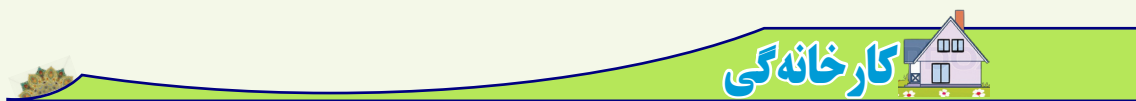
- ۳- خارج شدن باد از مخرج غایط
- ۴- خوابیدن، به نحوی که گوش نشنود و چشم نبیند
- ۵- چیزهایی که عقل را از بین می‌برد، مانند: دیوانه‌گی، مستی و بیهوشی

شاگردان، در بارهٔ موجبات و مبطلات وضو در گروه‌ها باهم بحث نمایند.

- ۱- برای چه کارهایی باید وضو کنیم؟
- ۲- خواب در چه صورت نماز را باطل می‌کند؟

شاگردان، باطل کننده‌های وضو را در کتابچه‌های خود بنویسند.

فواید نماز

هدف: آشنایی با فواید معنوی و اجتماعی نماز

پرسش

درباره فایده‌های نماز چه می‌دانید؟

ما مسلمانان به دستور خداوند متعال در یک شبانه روز پنج وقت نماز می‌خوانیم. انسان وقتی نماز می‌خواند، خداوند متعال را عبادت می‌کند. عبادت خداوند ﷻ باعث کمال انسان می‌شود.

نماز بالاترین نوع عبادت خداوند ﷻ است. نماز اصل و پایه دین است. اگر نماز انسان قبول شود، باقی اعمال او نیز قبول می‌شود و اگر نماز قبول نشود، باقی اعمال نیز قبول نمی‌شود. نماز معراج مؤمن است، یعنی انسان با خواندن نماز به خداوند ﷻ نزدیک می‌شود. کسی که نماز می‌خواند به کارهای بد دست نمی‌زند و از گناهان دوری می‌کند. به

همین سبب خداوند می‌فرماید: **اقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى**
عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ؛ یعنی نماز بخوان، چون نماز خواندن
 [انسان را] از کارهای بد و گناه منع می‌کند! خواندن نماز به
 طور صحیح و با شرایط آن باعث می‌شود تا به دیگران ضرر
 نرسانیم، به مال مردم خیانت نکنیم و وظیفه خود را به خوبی
 انجام دهیم.

فعالیت

شاگردان، در باره فایده‌های خواندن نماز در گروه‌ها صحبت نمایند.

ارزیابی

خواندن نماز چه فایده دارد؟

کارخانه‌گی

شاگردان، آیه مبارک را که در مورد نماز گفته شده است با معنای آن
 حفظ کنند.

شرایط صحت نماز

هدف: آشنایی بیشتر با شرایط صحت نماز

پرسش‌ها

- ۱- آیا با هر نوع لباسی می‌توان نماز خواند؟
- ۲- آیا می‌دانید چه کارهایی را باید انجام دهیم تا نماز ما صحیح باشد؟

خداوند مهربان برای صحیح انجام شدن نمازهای ما مسلمانان شرایطی را معین کرده است که باید رعایت کنیم و برخی از این شرایط عبارتند از:

- ۱- وضو داشتن: نماز گزار باید وضو داشته باشد و نمی‌تواند بدون وضو نماز بخواند.
- ۲- پاکیزه‌گی: بدن، لباس و جای (به خصوص جای سجده) نماز گزار باید پاک باشد و به نجاست آلوده نباشد.
- ۳- پوشش اسلامی: نماز گزار نباید برهنه باشد. پوشش ضروری برای مردان این است که از ناف تا زانو پوشیده باشد.

اما برای زنان پوشش تمام بدن لازم است، به غیر از صورت،
هر دو دست تا بندها و هر دو پا تا بندها.

۴- غصبی نبودن لباس و مکان: لباس و مکان باید مال
خود شخص باشد و یا از صاحبش اجازه گرفته باشد؛ پس اگر
کسی مال دیگران را دزدیده باشد و یا به زور گرفته باشد،
نمی‌تواند با آن نماز بخواند.

۵- رعایت وقت: نمازهای پنجگانه اوقات مخصوصی دارد
که هر کدام باید در وقت خود خوانده شود.

۶- مکان مناسب: مکان نماز باید ثابت باشد، یعنی پست و
بلند و یا لرزان نباشد.

فعالیت

شاگردان، در گروه‌ها راجع به محتوای درس باهم صحبت کنند.

ارزیابی

۱- شرایط صحیح بودن نماز کدام است؟

۲- پوشش اسلامی برای زنان چیست؟

کارخانه‌گی

شاگردان، شرایط صحت نماز را حفظ کنند.

واجبات و ارکان نماز

هدف: آشنایی بیشتر با واجبات و ارکان نماز

پرسش‌ها

- ۱- به نظر شما، واجبات و ارکان نماز کدام‌ها اند؟
- ۲- چه تفاوتی بین واجبات و ارکان نماز وجود دارد؟

اجزای واجب نماز دو قسم‌اند:

- ۱- اعمالی که اگر سهوی کم یا زیاد شوند، نماز باطل نمی‌شود و اگر عمدی کم یا زیاد شوند، نماز باطل می‌شود. به این اعمال واجبات نماز گفته می‌شود.
 - ۲- اعمالی که اگر به طور عمدی یا سهوی کم یا زیاد شوند، نماز باطل می‌شود. به این اجزاء ارکان نماز گفته می‌شود.
- واجبات نماز، یازده چیز اند:

- ۱- نیت: قصد خواندن نماز را داشتن

- ۲- قیام: ایستادن به نماز
 - ۳- تکبیرة الاحرام: الله اکبر گفتن بعد از نیت
 - ۴- قرائت: خواندن سوره حمد و یک سوره دیگر
 - ۵- رکوع: خم شدن در برابر خداوند جَلَّالٌ
 - ۶- سجود: پیشانی به زمین گذاشتن در برابر خداوند جَلَّالٌ
 - ۷- ذکر: در حال رکوع و سجود خواندن ذکر آن
 - ۸- تشهد
 - ۹- سلام دادن بعد از تشهد آخر نماز
 - ۱۰- ترتیب: اجزای نماز را در جای خودش انجام دادن
 - ۱۱- موالات: پی در پی انجام دادن اعمال نماز
- ارکان نماز پنج چیز است:
- (۱) نیت
 - (۲) تکبیرة الاحرام
 - (۳) قیام در وقت گفتن تکبیرة الاحرام و قبل از رکوع
 - (۴) رکوع
 - (۵) سجود

فعالیت

شاگردان، دو نفری واجبات و ارکان نماز را از یکدیگر پرسند.

ارزیابی

۱- واجبات نماز کدامها اند؟

۲- ارکان نماز کدامها اند؟

۳- اگر برخی از واجبات نماز را ترک کنیم، آیا نماز باطل

می شود؟

کارخانه‌گی

شاگردان، واجبات و ارکان نماز را حفظ کنند.

اوقات نمازهای پنجگانه

هدف: آشنایی بیشتر با اوقات نمازهای پنجگانه

پرسش‌ها

- ۱- آیا می‌دانید مسلمانان در یک شبانه‌روز چند وقت نماز می‌خوانند؟
- ۲- آیا وقت هر نماز را می‌دانید؟

ما مسلمانان در یک شبانه‌روز پنج وقت نماز می‌خوانیم. یک مسلمان همان‌گونه که باید نماز را یاد داشته باشد؛ باید وقت آنرا نیز بداند؛ زیرا اگر خارج از وقت معین نماز بخواند، صحیح نیست. در این درس می‌خواهیم وقت هر نماز را بشناسیم:

۱- نماز صبح: اولین نمازی که یک مسلمان در شبانه‌روز می‌خواند، نماز صبح است. وقت نماز صبح از طلوع فجر تا طلوع آفتاب است.

۲- نماز ظهر: دومین نمازی که یک مسلمان در یک شبانه‌روز می‌خواند، نماز ظهر است. نماز ظهر زمانی خوانده می‌شود که خورشید از وسط آسمان به طرف غرب متمایل شود.

- ۳- نماز عصر: نماز عصر بعد از نماز ظهر خوانده می‌شود و تا وقتی که خورشید غروب نکرده، می‌توان نماز عصر را خواند.
- ۴- نماز مغرب: نماز مغرب وقتی خوانده می‌شود که خورشید غروب کرده باشد و سرخی بی که بعد از غروب آفتاب در شرق به وجود می‌آید، از بین رفته باشد.
- ۵- نماز عشاء: نماز عشاء را بعد از نماز مغرب و تا قبل از نیمه شب می‌توان خواند.

فعالیت

شاگردان، در گروه‌های سه نفری درباره اوقات نماز بحث نمایند.

ارزیابی

- ۱- وقت خواندن نماز صبح را بیان کنید.
- ۲- نماز مغرب چه وقت خوانده می‌شود؟

کارخانه‌گی

شاگردان، اوقات نماز را در کتابچه خود بنویسند.

رکعات نماز

هدف: آشنایی شاگردان با تعداد رکعات نمازهای پنجگانه

پرسش‌ها

۱- آیا می‌دانید که نماز صبح، چند رکعت است؟

۲- آیا می‌دانید که نماز ظهر، چند رکعت است؟

نمازها دو قسم‌اند: واجب و مستحب. نمازهای واجب را باید بخوانیم، اگر نخوانیم گناه دارد؛ ولی نمازهای مستحب اگر خوانده شود ثواب دارد و اگر خوانده نشود، گناه ندارد. نمازهای واجب زیاد اند و در این درس تنها رکعات نمازهای پنجگانه را یاد می‌گیریم:

۱- نماز صبح: دو رکعت خوانده می‌شود.

۲- نماز ظهر: چهار رکعت خوانده می‌شود.

۳- نماز عصر: چهار رکعت خوانده می‌شود.

۴- نماز مغرب (شام): سه رکعت خوانده می‌شود.

۵- نماز عشاء (خفتن): چهار رکعت خوانده می‌شود.

باید توجه داشت که در دو رکعت اول همه نمازها، حمد و یک سوره کامل از قرآن کریم را می‌خوانیم؛ ولی در رکعت‌های

سوم و چهارم می‌توانیم تنها سوره حمد را بخوانیم و می‌توانیم
تسبیحات اربعه را بخوانیم. تسبیحات اربعه چنین است: **سُبْحَانَ
اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ.**

فعالیت

شاگردان، به چند گروه تقسیم شوند و در باره رکعت‌های نماز باهم
بحث کنند.

ارزیابی

- ۱- رکعت‌های نمازهای پنجگانه را بیان کنید.
- ۲- در رکعت سوم و چهارم نماز چه خوانده می‌شود؟

کارخانه‌گی

شاگردان، تسبیحات اربعه را حفظ کنند.

ادای نماز چهار رکعتی

هدف: یادگیری خواندن نماز چهار رکعتی

پرسش

آیا می‌توانید نماز چهار رکعتی (مانند نماز ظهر) را بخوانید؟

در این درس یاد می‌گیریم که نمازهای چهار رکعتی (مانند نمازهای ظهر، عصر و عشاء) چگونه ادا می‌گردند بعد از آن که وضو نمودیم، (۱) رو به قبله ایستاد می‌شویم؛ (۲) نیت می‌کنیم (۳) تکبیرة الاحرام می‌گوییم. (۴) سوره حمد را با سوره اخلاص یا یک سوره کامل دیگر می‌خوانیم. (۵) به رکوع می‌رویم و سه مرتبه **سُبْحَانَ اللَّهِ** یا یک مرتبه **سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ** می‌گوییم (۷) بعد از رکوع به صورت کامل می‌ایستیم و می‌گوییم: **سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ؛** (۸) بعد به سجده می‌رویم و سه بار **سُبْحَانَ اللَّهِ** یا یک مرتبه **سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَبِحَمْدِهِ** می‌گوییم (۹) بعد، الله اکبر گفته و می‌نشینیم

و دوباره الله اكبر گفته به سجده می‌رویم. (۱۰) بعد، الله اكبر گفته می‌نشینیم و دوباره می‌ایستیم و رکعت دوم را مانند رکعت اول می‌خوانیم. (۱۱) بعد از تمام کردن سوره، دعای قنوت می‌خوانیم. رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ. دعای دیگری نیز می‌توان در قنوت خواند. (۱۲) رکوع و دو سجده را انجام می‌دهیم. (۱۳) بعد می‌نشینیم و تشهد می‌خوانیم: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ.

(۱۴) بعد از تشهد به رکعت سوم ایستاد می‌شویم و می‌توانیم تنها سوره فاتحه را بخوانیم و یا تسبیحات اربعه (سبحان الله والحمد لله و لا اله الا الله و الله اكبر) بخوانیم. بعد از آن به رکوع می‌رویم و دو سجده می‌کنیم. (۱۵) دوباره ایستاد شده رکعت چهارم را مانند رکعت سوم می‌خوانیم و بعد از دو سجده تشهد می‌خوانیم و سلام می‌دهیم: السلام عليك ايها النبي و رحمة الله و بركاته، السلام علينا و علي عباد الله الصالحين، السلام عليكم و رحمة الله و بركاته.

فعالیت

شاگردان، در باره چگونه‌گی خواندن نماز چهار رکعتی، با هم صحبت کنند.

ارزیابی

- ۱- در نماز چهار رکعتی چند تشهد خوانده می‌شود؟
- ۲- تسبیحات اربعه در کدام رکعت‌ها خوانده می‌شود؟

کارخانه‌گی

شاگردان، تشهد و سلام را در خانه حفظ کنند.

فصل سوم آداب و اخلاق

حقوق والدین

هدف: آشنای با حقوق والدین و رعایت آن

پرسش

آیا می‌دانید که پدر و مادر چه حقوقی بالای ما دارند؟

مادر و پدر حقوق زیادی بر ما دارند. آن‌ها در کودکی برای ما زحمت‌های زیادی کشیده‌اند. در قرآن کریم می‌خوانیم که: با مادر و پدر خود نیکی کنید و با آن‌ها به نرمی و مهربانی صحبت کنید. برای درک اهمیت حقوق والدین به داستان زیر توجه کنید:

سه برادر باهم در محلی کار می‌کردند. یکی از آن‌ها جوان پرهیزکاری بود که برای کسب رضایت مادر خود بسیار تلاش می‌کرد. او هر روز پیش از بیرون رفتن از خانه، دست مادرش را می‌بوسید و با اجازه او دنبال کار خود می‌رفت؛ ولی دو برادر دیگر توجه چندانی به مادر خود نداشتند. روزی مادرشان در خواب بود و پسر خوش‌برای آن که از مادرش اجازه

رفتن بگیرد و با او خداحافظی نماید، مدتی منتظر ماند تا بیدار شود. بعد از آن که مادرش بیدار شد، با او خداحافظی کرده و رفت. وقتی او نزد برادران خود رسید، آن‌ها سؤال کردند که چرا دیر آمدی؟ او در جواب گفت: سعی کردم برای خود در بهشت جایی به دست آورم؛ زیرا پیامبر بزرگوار فرموده است: «بهشت زیر پای مادران است». بعد برای آن‌ها توضیح داد که چرا دیر آمده است.

فعالیت

شاگردان، در گروه‌های سه نفری درباره حقوق والدین صحبت نموده و بگویند که چرا والدین بر ما حق دارند.

ارزیابی

- ۱- خداوند ﷻ در باره رفتار با پدر و مادر چه فرموده است؟
- ۲- پیامبر گرامی اسلام ﷺ در باره مادر چه فرموده است؟

کارخانه‌گی

شاگردان، در باره احترام به والدین چند سطر بنویسند.

حقوق اقارب

هدف: آشنایی با حقوق اقارب

پرسش‌ها

- ۱- آیا می‌دانید که خویشاوندان و اقارب ما چه حقوقی بر ما دارند؟
- ۲- اگر یکی از خویشاوندان شما مریض شود شما چه کار می‌کنید؟

اقارب یعنی خانواده‌های که با انسان رابطهٔ نسبی و یا خویشاوندی دارند. اقارب و خویشاوندان حقوقی بر ما دارند که باید آن‌ها را رعایت نماییم. در دین مبین اسلام به رعایت حقوق اقارب صلۀ رَحِمِ گفته می‌شود. خداوند ﷻ از ما می‌خواهد که با خویشاوندان خود روابط خوب و حسنه داشته باشیم و به یکدیگر کمک نماییم.

ما باید با اقارب و خویشاوندان خود رفت و آمد داشته باشیم، در غم و شادی آن‌ها اشتراک کنیم و به آن‌ها کمک نماییم. اگر کدام کسی از اقارب ما مریض شود باید به عیادت

او برویم، غیبت و بدگویی آن‌ها را نکنیم و در مورد آن‌ها همیشه خیر خواه باشیم.

رعایت صلۀ رحم و روابط نیک با اقارب و خویشاوندان موجب رضای خداوند است و سبب تحکیم روابط اجتماعی می‌شود.

فعالیت

شاگردان، درباره حقوق اقارب و صلۀ رحم باهم صحبت نمایند.

ارزیابی

۱- اقارب به کی‌ها گفته می‌شود؟

۲- صلۀ رحم چیست؟

کارخانه‌گی

شاگردان، معنای صلۀ رحم را در کتابچه خود بنویسند.

فایدهٔ علم

هدف: آشنایی با فایده‌های علم

پرسشها

- ۱- آیا می‌دانید علم چه فایده‌های دارد؟
- ۲- آیا می‌دانید بین عالم و جاهل چه فرق وجود دارد؟

**چو شمع از پی علم باید گداخت
که بی علم نتوان خدا را شناخت**

پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله فرموده است: طلب کننده دانش؛ یعنی عالم در میان نادانان و جاهلان، مانند زنده در بین مرده‌گان است.

علی علیه السلام جمله‌های بسیار زیبایی فرموده است:
- هیچ گنجی سودمندتر از علم نیست و همچنین فرموده علم و دانش کسب کنید تا در پرتو آن حیات را به دست آورید.

دانش بیاموزید که آموزش آن حسنه است. به وسیله علم، خداوند جَلَّالٌ عَزِيزٌ اطاعت و عبادت می شود و با علم خداوند جَلَّالٌ عَزِيزٌ شناخته می شود و به وسیله علم، صلۀ ارحام انجام می شود و از حلال و حرام الهی آگاهی پیدا می شود.

حضرت صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرموده:

هر چیزی زکاتی دارد و زکات علم، تعلیم به کسانی است که شایسته گی آن را دارند.

فعالیت

شاگردان، در گروه های سه نفری درس را به نوبت بخوانند.

ارزیابی

۱- کدام معصوم عَلَيْهِ السَّلَام گفته است که بنده گی خدا با علم امکان پذیر است؟

۲- زکات علم چیست؟

کارخانه گی

شاگردان، خط اول و دوم درس را یک بار در کتابچه های خود بنویسند.

احترام معلم

هدف: آشنایی با وظایف شاگردان در برابر معلم

پرسش: آیا می‌دانید معلم چه حقوقی بالای ما دارد؟

احترام معلم، یعنی مقام معلم را بدانیم و حق او را مراعات کنیم.
۱- مقام معلم: معلمان یکی از برجسته‌ترین مقام‌ها را در دین مقدس اسلام دارند، معلمان وظیفهٔ تعلیم و تربیت افراد جامعه را به عهده دارند. خداوند متعال نخستین معلم انسان‌ها است.

حضرت رسول ﷺ می‌فرماید:
 معلمی که به بنده‌گان خدا راه‌های خیر و سعادت را می‌آموزاند، ساکنان آسمان و زمین، از پیشگاه خداوند ﷻ برای او طلب آمرزش و مغفرت می‌کنند.

مولای متقیان علی علیه السلام می‌فرماید:

هر کس به من چیزی آموخت، من را بندهٔ خود کرد.
 بزرگان دین اسلام فرموده‌اند: معلمی شغل انبیا است.

۲- حقوق معلم

- به معلم احترام بگذاریم.
- در پیشگاه معلم با ادب بنشینیم.
- به صحبت او دقت کرده و عمل نماییم.
- در مقابل او گشاده‌رو باشیم
- با صدای بلند با او سخن نگوییم.
- عیب او را بپوشانیم و خوبی های او را آشکار سازیم.
- نزد او از دیگری با بدی یاد نکنیم.
- اگر کسی بدی او را می‌گوید، از او دفاع کنیم.

فعالیت

شاگردان، دربارهٔ مقام معلم دو نفری صحبت کنند.

ارزیابی

- ۱- دربارهٔ مقام معلم، حضرت رسول ﷺ چه فرموده است؟
- ۲- دربارهٔ مقام معلم، حضرت علی علیه السلام چه گفته است؟
- ۳- معلمی شغل کی است؟
- ۴- پنج حق از حقوق معلم را بیان دارید؟

کارخانه‌گی

شاگردان، شش حق مهمتر معلم را در شش جمله، در کتابچه‌های خود بنویسند.

آداب مسجد

هدف: آشنایی با آداب مسجد

پرسش‌ها

- ۱- آیا می‌دانید که مسجد آدابی دارد؟
- ۲- کدام آداب مسجد را می‌دانید؟

مسجد اهمیت زیادی در اسلام دارد. مسجد جای عبادت و پرستش خداوند جل جلاله است. به همین خاطر است که گفته می‌شود مسجد خانه خدا جل جلاله است. نماز در مسجد خیلی ثواب دارد باید بدانیم که مسجد آدابی دارد که هر مسلمان باید آن‌ها را مراعات نماید:

- ۱- زیاد به مسجد برود.
- ۲- وقتی وارد مسجد شد، اول پای راست را بگذارد و هنگام خارج شدن پای چپ خود را پیش بگذارد.
- ۳- با وضو داخل مسجد شود.
- ۴- وقتی داخل مسجد شد، دو رکعت نماز بخواند.

- ۵- در مسجد صدای خود را بلند نکند.
- ۶- در مسجد به عبادت خداوند جَلَّ جَلَالُهُ مشغول شود و از گفتگو در بارهٔ امور دنیوی پرهیز نماید.
- ۷- در پاکیزه نگهداشتن مسجد کوشش نماید.
- ۸- وقتی به مسجد می‌رود، لباس پاکیزه بپوشد، از خوشبویی استفاده کند و از خوردن سیر و پیاز که دهان را بدبو می‌سازد، پرهیز نماید.
- ۹- زودتر از دیگران به مسجد برود و دیرتر از دیگران بیرون بیاید.

فعالیت

شاگردان، به چند گروه تقسیم شوند و در باره آداب مسجد باهم صحبت کنند.

ارزیابی

۱- چرا آداب مسجد را باید رعایت کنیم؟

۲- آداب مسجد را نام ببرید؟

کارخانه‌گی

شاگردان، آداب مسجد را در کتابچه‌های خود بنویسند.

آداب راه رفتن

هدف: شناخت آداب راه رفتن صحیح

پرسش

راه رفتن چه آدابی دارد؟

در دین مقدس اسلام، راه رفتن حکم و آدابی دارد. خدای تعالی می فرماید: (در روی زمین با تکبر (خود نمایی) گام بردار.)

در راه رفتن اعتدال و وقار را رعایت کن و چشمت را از آنچه که دین از آن منع کرده، فرو بند و خداوند متعال را بسیار یاد کن. در گذرگاه ها، با مردم بسیار سخن مگو، که این از بی ادبی است. امام صادق علیه السلام فرموده است:

اگر عاقل و خردمند استی، هنگام رفتن به جایی، با عزمی استوار و یتیمی صادق گام بردار؛ زیرا نفس همواره در خطر

غلطیدن به حرام است. در حال راه رفتن، تفکر کن و از عجایب
آفرینش عبرت گیر و آن‌ها را سخریه میندار. و با تکبر راه
مرو و در راه‌ها مزاحمت برای دیگران ایجاد نکن.

فعالیت

شاگردان، در مورد راه رفتن خوب و راه رفتن بد با یکدیگر بحث
کنند.

ارزیابی

- ۱- قرآن فرموده: در روی زمین با..... گام برم مدار.
- ۲- و چشمت را از آنچه که با..... سازگاری ندارد، فرو بند.

کارخانه‌گی

قرآن، در بارهٔ آداب راه رفتن چه فرموده است؟ شاگردان در سه
سطر بنویسند.

آداب سخن گفتن

هدف: آشنایی با آداب سخن گفتن

پرسش: آیا می‌دانید سخن گفتن چه آدابی دارد؟

سخن گفتن آدابی دارد که هر مسلمان باید بداند و مراعات کند:

انسان نباید زیاد سخن بگوید.

انسان نباید در بین صحبت دیگران حرف بزند.

اگر چیزی را از دیگری پرسند نباید جواب بدهد.

انسان باید معتدل سخن بگوید، صدای خود را زیاد بلند و

یا آهسته نکند.

اگر کسی با او سخن می‌گوید اول بشنود؛ سپس پاسخ

دهد.

آنچه را که می‌خواهد بگوید، ابتدا در ذهن خود آورده و

روی آن دقت کند.

حرف خود را تکرار نکند؛ مگر آن که به تکرار نیاز باشد.

در سخنان خود به کسی فحش و ناسزا نگویید و از شوخی‌های

بیهوده دوری کند.

از لجاجت و سماجت به ویژه با بزرگان و سفیهان پرهیزد.

اگر هنگام بحث، طرف مقابل را بهتر دید، انصاف داشته و اقرار کند.

از غیبت و سخن چینی، تهمت و دروغ اجتناب کند.
شنیدن انسان، از سخن گفتن او بیشتر باشد. از حکیمی پرسیدند که چرا گوش دادن تو بیشتر از گفتن توست؟ گفت: چون مرا دو گوش داده اند و یک زبان؛ یعنی دو برابر آنچه که می گویم باید بشنوم.

فعالیت

شاگردان، به صورت گروهی بحث کنند.

۱- بیشتر بگوییم و یا بشنویم؟ توضیح دهید.

۲- در سخن گفتن از چه چیزهایی پرهیز کنیم؟

ارزیابی

۱- انسان نباید در بین دیگران بزند.

۲- انسان باید.... صحبت کند صدای خود زیاد و.... نکند.

۳- انسان هنگام سخن از چه چیزها دوری کند؟

کارخانه‌گی

شاگردان، سه ادب از ضروری ترین آداب سخن گفتن را در کتابچه‌های خود بنویسند.

فواید مسواک زدن

هدف: آشنایی با فایده‌های مسواک زدن

پرسش

آیا می‌دانید مسواک کردن دندان‌ها چه فایده دارد؟

مسواک و بُرس کردن دندان‌ها یکی از بهترین و پسندیده‌ترین کارها است. رسول خدا ﷺ فرموده: «دهان را پاک و رضایت خداوند را فراهم می‌کند». آن حضرت، مسواک را از سنت‌های مؤکد قرار داد.

امام صادق علیه السلام فرمود:

در مسواک، فوایدی است برای ظاهر و باطن انسان که خردمندان نمی‌توانند آن را کامل برشمارند.

پیامبر گرامی اسلام ﷺ استفاده از مسواک را مثلی برای اهل آگاهی و بیداری قرار داده است؛ چرا که دندان آفریده خدای تعالی و ابزار خوردن و جویدن است. پاکي و سلامتی دندان باعث سلامتی قلب و معده می‌گردد.

خداوند مهربان می‌فرماید: (به درستی که خداوند توبه

کننده‌گان و پاکیزه‌گان را دوست دارد.)
هر روز باید دندان‌های خود را برس و یا مسواک بزنیم، تا
هم اطاعت پروردگار را کرده باشیم و هم دهان و دندان‌ها را
از بوی بد و پوسیده‌گی نجات بدهیم.

فعالیت

شاگردان، دربارهٔ فایده‌های مسواک در گروه‌های سه نفره با هم
بحث کنند.

ارزیابی

- ۱- برس دندان و مسواک چه فایده دارد؟
- ۲- امام صادق علیه السلام دربارهٔ مسواک و فایده‌های آن چه فرموده
است؟

کارخانه‌گی

شاگردان، فایده‌های مسواک و برس دندان را در سه سطر بنویسند.

حفاظت محیط زیست

هدف: آشنایی با محیط زیست و حفاظت از آن

پرسش‌ها

- ۱- آیا می‌دانید که محیط زیست چیست؟
- ۲- آیا می‌دانید که وظیفه ما در برابر محیط زیست چیست؟

دشت، کوه، کوچه، جاده و حویلی خانه ما محیط زیست ما هستند. همان طوری که تلاش می‌کنیم بدن و خانه خود را پاک نگهداریم؛ باید محیط زنده‌گی ما نیز پاک باشد. کوشش کنیم تا خانه، حویلی، کوچه، شهر، ده، آب‌های کاریز، چشمه و چاه را پاک نگهداری نماییم، نهال و شاخه‌های درختان را قطع نکنیم و از نباتات و نهال‌های اطراف خانه و حویلی خوب مواظبت نماییم. کثافات و خاکروبه‌ها را در جای مخصوص آن بریزیم و آن را در کوچه و اطراف خانه نریزیم؛ زیرا میکروب‌های آن در محیط پخش شده و ما را مریض می‌سازد.

دین مبین اسلام همواره ما را به پاکی و پاکیزه‌گی دعوت می‌نماید. پیامبر بزرگوار ما فرموده است «نظافت و پاکیزه‌گی جزء ایمان است.» یعنی مسلمان باید همیشه پاک باشد و محیط پاکیزه داشته باشد.

فعالیت

شاگردان، به چند گروه تقسیم شوند و در باره وظایف خود در قبال محیط زیست بحث کنند؛ سپس نماینده گروه‌ها خلاصه نظر گروه را به همصنفان بیان کند.

ارزیابی

- ۱- وظایف ما، در برابر محیط زیست چیست؟
- ۲- پیامبر اسلام در باره نظافت چه فرموده است؟

کارخانه‌گی

شاگردان، با کمک والدین خود، در باره محیط زیست پاک چند سطر بنویسند.

ارزش صحت

هدف: آشنایی با ارزش صحت

پرسش‌ها

۱- آیا می‌دانید که صحت و تندرستی چقدر با ارزش است؟

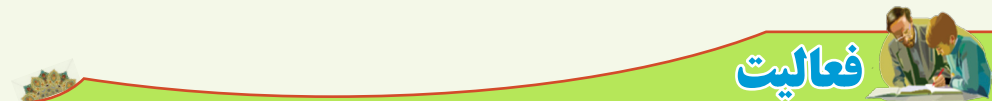
۲- برای حفظ صحت خود چه کار می‌کنید؟

صحت‌مندی و تندرستی یکی از نعمت‌های بزرگ خداوند جبار است. ما باید قدر این نعمت را دانسته و در نگهداری آن کوشا باشیم.

ما باید از غذاهای پاک و مفید به قدر کافی استفاده کنیم، به نظافت بدن، لباس و محیط زیست خویش همیشه توجه نماییم و از خوردن و آشامیدن چیزهایی که به بدن ما ضرر می‌رساند دوری کنیم. از پرخوری، خوردن غذاهای آلوده، خوردن میوه‌های ناشسته و نوشیدن آب ناپاک پرهیز نماییم تا مریض نشویم.

ورزش برای سلامتی بدن بسیار ضروری است. ورزش تن و روان ما را سالم و شاداب می‌سازد و انواع مرض‌ها را از ما دور می‌سازد. کودکان، نوجوانان و جوانان بیشتر از دیگران به ورزش نیاز دارند.

فوتبال، والیبال، توپ‌دنده و انواع بازی‌های محلی از جمله ورزش‌های مناسب‌اند؛ البته، باید سعی نماییم که در هنگام ورزش به دیگران صدمه نرسانیم و پوشش اسلامی را مراعات نماییم.

شاگردان، در گروه‌ها، در باره اهمیت سلامتی و تندرستی با هم صحبت نمایند.

- ۱- خوردن غذاهای آلوده به بدن ما چه ضرر دارد؟
- ۲- میوه را اول..... بعد بخوریم.
- ۳- ورزش برای ما چه فایده دارد؟